

Preporuka: Vinogradari da primjene mjeru za masovno izlovljavane odraslih jedinki azijske voćne mušice *Drosophila suzukii*

U sklopu monitoringa azijske voćne mušice *Drosophila suzukii* u periodu 18-19. 08. 2021. postavljene su klopke sa jabukovim sirćetom u vinogradima, u lokalitetima podgoričkog i crmničkog vinogorja (Lješkopolje, Kokoti, Godinje) (slika 3) radi utvrđivanja prisustva i brojnosti populacije.

Grožđe se u ovom trenutku nalazi u fazi kada je prijemljivo za napad.

Ono što se može preporučiti vinogradarima je korišćenje lovnih klopki sa odgovarajućim atraktantom u cilju masovnog izlovljavanja odraslih jedinki *D. suzukii*, postavljanjem velikog broja klopki u zasadu. Ova mjera se smatra veoma efikasnom jer dovodi do direktnog smanjenja brojnosti populacije (odraslih jedinki, a samim tim i eventualnih šteta), a izostaje ili se svodi na minimum upotreba insekticida.

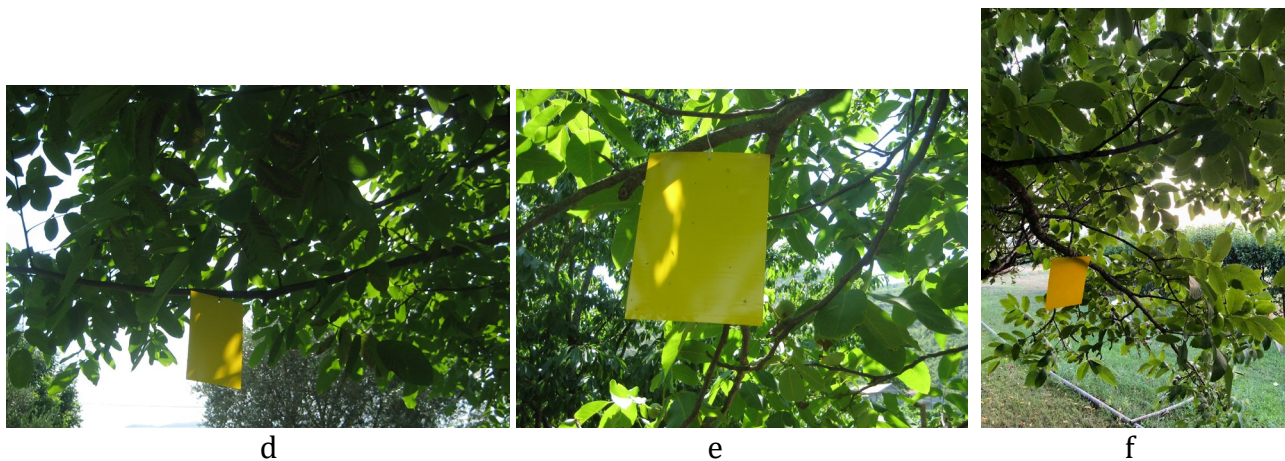
Mogu se koristiti klopke zapremine 250-750 ml; prave se od običnih plastičnih flaša (PET ambalaža), tegli, kantica sa poklopcem; sa jedne strane se izbuši 4-5 rupa prečnika 5-10 mm; rupe ne bi trebalo da budu veće da atraktant ne bi brzo isparavao i da druge (neželjene) vrste ne bi ulijetale u klopku.

Iako se utvrđivanje prisustva imaga može pratiti korišćenjem raznih mirisnih materija (mješavina kvasca, šećera i vode, voćne kaše, jabukovo sirće, vinski sirće, crno vino, etanol, sirćetna kiselina) najčešće se koristi jabukovo sirće (ima dobra privlačna svojstva, praktično je za korišćenje - ne fermentiše brzo, providno je i u njemu se uhvaćene jedinke lako uočavaju); u jabukovo sirće se dodaje kap deterdženta za suđe da bi se smanjio površinski napon što omogućava da imaga koje ulete u klopku brzo potonu na dno.

Hemijske mjere zaštite mogu doprinijeti smanjenju brojnosti odraslih jedinki, ali ne i jaja i larvi koji se razvijaju u plodu. Ova mjera ima ograničeno dejstvo i najefikasniji momenat za prskanje je neposredno prije i na početku fenofaze sazrijevanja plodova, pri čemu se **OBAVEZNO mora voditi računa o KARENCI!** Ako se eventualno primjenjuju, mogu se primjeniti insekticidi sa kratkom karencom! (insekticidi na bazi spinosad, piretrina koji pružaju zaštitu 7-10 dana).

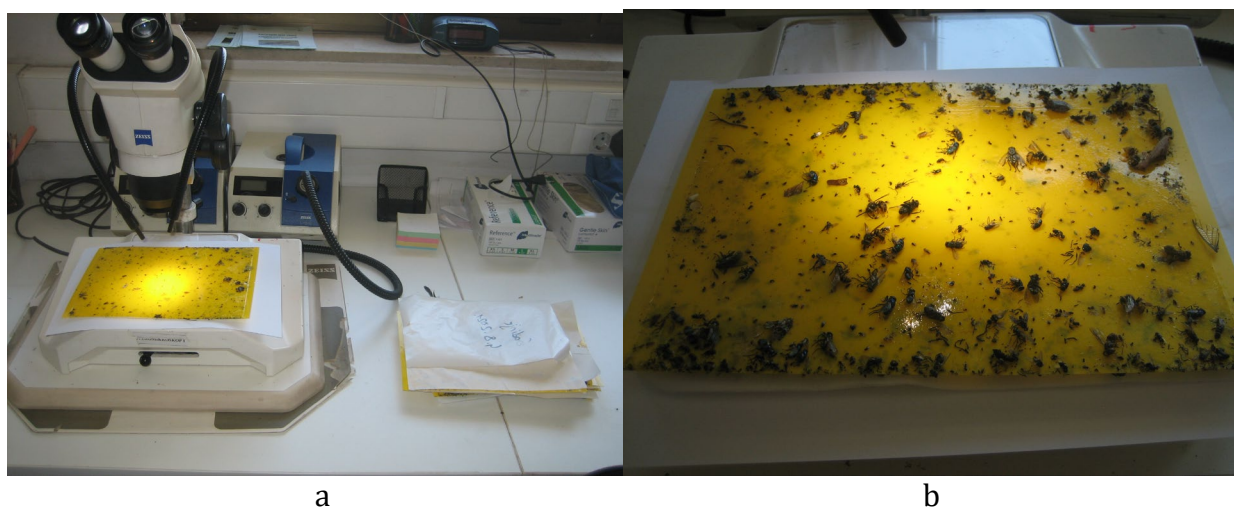
Monitoring je vršen i cilju utvrđivanja prisustva i monitoringa orahove muve *Rhagoletis completa* Cresson (Diptera: Tephritidae), u periodu 19-21.07. 2021. postavljene su žute ljepljive ploče u lokalitetima u okolini Podgorice (Donji Kokoti, Lekići, Kuće Rakića) i u Godinju (Slika 1).

Slika 1a-f. Žute ljepljive ploče u stablu oraha

Obilaskom lokaliteta 3.08. i 16 i 19. 08., nakon zamjene žutih ploča izvršen je njihov pregled u laboratoriji na eventualno prisustvo imaga *R. completa* (Slika 2).

Slika 2. Pregled žutih ljepljivih ploča pod stereomikroskopom u laboratoriji

Prilikom ovih pregleda nije utvrđeno prisustvo imaga *R. completa*. Monitoring će se nastaviti.

U sklopu monitoringa azijske voćne mušice *Drosophila suzukii* vrši se i monitoring u lokalitetima na sjeveru Crne Gore u zasadima maline radi utvrđivanja prisustva i brojnosti populacije.

a

b

Slika 3. Klopke sa jabukovim sirćetom u vinogradu